

עין מושפט
גד מצוה

טו:

דין שלא יטערך להסתגל לעגמו ובי האי גוונא
הוי האי דבסמוך ומה אוסר אינו נאסר הגנפן שאוסר אינו נאסר
הנבל לאסור דהיינו זרעים שבזאין לאסור הגפן
על ידי זירופס שנעניץ כלאים ולא אסר אינו דין
שלא יאסר עיי' זירוף של גפן ומהאי טעמא נמי
ניחא במתניתין דשומט

את התודה לאכול הלחם שהלחם מפוגל
והמודה אינה מפוגלת ולא אמרינן קל וחומר:
שזורע ברמו של חבריו סמדר.
הא דנקט סמדר לאשמועינן דהגפנים תמירו
מטעם דלאין אדם אוסר דבר שאינו שלו
דלא תימא מה שהמירו את הגפנים משום
דנגמרו ולא הוסיפו מאמץ ולא משום דאין
אלם אוסר:
אסבור את הורעיה. היינו דלא כרבי
יאשיה דלמנר עד שזרע חטה ושעורה
וחרגן במפולת די וכמה סמס משניות
דלא כוותיה אע"ג דקיימא לן כוותיה
כדאיחא דברכות (דף כג.) ונחולין
בפרק ראשית הגז (דף קלו:) נהוג
עלמא כמלחא סני כרבי יאשיה כנלאים
ואמרינן בפ"ק דקדושין (דף לג.) גבי
הואו דזרע חטיו ושערי צי גופני לימי
מן נישמתיא אמר ליה לא להרימו צה
לא ק"ל כרבי יאשיה פירוש צממיה:
והתיריו הגפנים. היינו כרבי

יосי ורבי שמעון דמסקן גפנו על גבי
נצוואתו של מצירו דלמנר כסוף הערל
(יבמות כפ.) אין אדם אוסר דבר שאינו
שלו וזרין לומר דתצוה דהתם לאו כהתם
תצוה של ה' מינין דאסן קן הוי דלורייתא
כמו קננוס ולוף דמסקין הכא דלאסר
(דף קלד.) ויסי מסיק רבי יוסי דשרי
אלא דרב פוסק התם (כרבתנ: **אפשר**
אשנותן א"בה אחר. כנסתפסתא דזנחים
^א) אין הלשון (ו)גרס התם אמר אף
אני לא אמרתי אלם כלא כשקדשו ככלי
אמרו לו אע"פ שנתקדשו אפשר לשנותן
לזנח אחר וקדשו ככלי דמוקפסתא היינו
נזאים עם הזנח דהכא ווא"ת דהשתא
משמע דלרבנן דאפשר לשנותן לזנח
אחר אפי' לאחר שחטיה ולקמן בפ'
התודה (דף עט.) תנן הנסכים שקדשו
ככלי ונמנא זנח פסול אס יש זנח אחר
יקרבו עמו ופרין גנמ' (תס:) והאמר
רב כרמל שמן שהפרישו לשם מנחה
זו פסול לשם מנחה אחרת ומשני לז
צית דין מתנה עליהם אס הוצרכו
דין ואלין לומר דאסר לו אע"פ הכא
אפשר לשנותן אפי' לא משום תנאי צית
דין ואלין לומר דאס דלמנר רבנן נמי
הכא אפשר לשנותן היינו משום תנאי
צית דתא מילי לא עסקינן בקרבנ יחיד
דלא שייך ציה לז צית דין ועוד לוג
שמן דאשם מנורע לא משכמת אלף
ציחיד ועוד דלאין לז צ"ד מתנה אלף
היכא דלא הוצרכו אלל אס הוצרכו אז
אפשר לשנותו ונראה לפרש דסוגיא
(י) דהתם כרבי מאיר ואס תאמר
והלז רב חסדא דלמנר ככולי עלמא

(י) כדמפרש טעמא התם משום דשמן
גופא דמנחה הוא ומאי קשיא ליה מרב
חסדא ממנתי' דהתם תיקשי ליה הא
דרבנן דהכא ושמא כמו כן היה יכול
להקשות אלף מקשה סתמם מתניתין
דאפי' לרבי מאיר אפשר לשנותו והא
דלא פריך מסתם מתניתין דהתם מדר"מ
גופיה אלרבי מאיר דהכא משום דלא
זנח שס רבי מאיר כהדיא וכן מילתא
דזעירי דהתם נמי אליבא דרבי מאיר
אחיא דקאמר התם (דף עט.) אין
הנסכים מתקדשין אלף בשחיטה הזבח
פירוש לענין שלא לשנותן כד' (לענין)
לזנח אחר ולא כמו שפירש שס
בקוונטרס לענין ליפסל צלינה
דלענין לינה ודאי מיפסלי משקדשו
ככלי דלמנר כסוף רבי ישמעאל (לקמן
עכ:) גבי שתי הלחם דלוי תנור מקדש
מיפסלי צלינה ועוד כסוף ולזב ועריכה
כד' (מוכה ג.) קאמר זעירי גופיה
דאי מייתי במקדשת איפסלו להו צלינה
ומשנה שלמה שנינו בפ"צ דמעילה
(דף י.) גבי נסכים קדשו ככלי הוכשרו
ליפסל צלינה מיהו ההיא יש
לדחות דדוקא בנסכים הנזאים ב'
כפני עגמן וכמו שפירשמי ז' דלאירי
לענין שלא לשנותן לזנח אחר והא
דפריך התם ממנתינן דקתני אס יש
זנח אחר יקרבו עמו מאי לאו
דליפסול בשחיטה הכי פריך דמכשר
דווקא משום דליכא זנח

הקומץ את המנחה פרק שני מנחות

זורע. משלו: **סמדר.** כצר חטנו
[א] ענבים וכן היה מעשה ואסרו
את הזרעים. טעמא מפרש לקמן:
האוסר. גפנים האוסרים את
הזרעים: **הכא לאסור.** זרעים:
קננוס. קנב"א: **לוף.** מיני
קטניות: **אסרה תורה.** בנכס ו'אין
זרעם ו'אין ורעם כלה שיש להם
שרש. ל"א קננוס ולוף

אסרה תורה (א) דכתיב (דברים כב)
כרמן כלאים זרעים הדומין לכרס
וזכהו מולין אשכולות ענין ענבים:
(א)בעל הכרס לא עבד איסורא.
אלא הכא אכתי איכא למיפרך
לימא קל וחומר: **כ"ש אכנשים.**
[א]מ'מנטרפין הן והלחם לפגל
הלחם: **אכל תודה** (א) לא
(א) באו פשיט ליה דלא פגיל לחם:
בעי רבי אבא זוטא כו' **מפגירו.**
ולא פירש כנש: **ולא מיפגל.**
דקמני צממני' כסיפא' שחט א' מן
הכנשים לאכול מתצירו למחר
שניהם כשרים דלאין מתיר מפגל
את הממיר או דלמא מצירו לחם
משמע ומפגל לחם: **מתנאי' מפגל
אם הנסכים.** שהשומה מהם חייב
כרת משום סיפיגול שמשקדשו
ככלי שוב אין להן פדיון וקדושתן
קדושה: **גמ' שזס כוזב**
מסירן לקרבו. והיו דבר שס
לו ממירין למנזח ונוהג צדן פיגול
דכל דבר שיש לו ממירין יש בו
פיגול כו') **ממ' יומא** צפ'
הויוליו לו (דף ס.) **ונסכיו**
ומד' ועד י' ימים. דלמנר
מר לקמן (מד': מנחתם ונסכיהם)כו')
אפילו למחר אלמא לאו מוציאה'
ניניהו: **אף אני לא אמרתי.**
אס פיגול צנזח שיהו הנסכים
ציצא לנסך י' ימים מפוגלים
אלא כנזאים עם הזנח: **אמרו
לו אפשר לשנותו לזנח אחר.**
הלכך לא מיפגלי: **בשחיטה.**
דהאין הוקצנו לזנח זה ואין ראשין
לשנותם לאחר: **כלחמי**
תודה. שהשחיטה קצוועתו
כלחמני' כהמורה'ס דפרשיית
לעיל:) **לוג שמן כו'.** אס
פיגל בשחיטת האשם:

מתירו מחבירו למחר מהו
מנייה ר' אלעזר מרב השוחט את
הכבש לאכול לחם משמע
מפגל י' או דלמא לחם משמע
מפגל ליה אמר ליה תניתוה י'
שחט אחד מן הכבשים לאכול
ממנו למחר הוא פיגול וחבירו
כשר לאכול מחבירו למחר שניהם
כשרים י' אלמא 'חבירו כבש
משמע דלמא דפריש ואמר
חבירו כבש: **מתנאי' י' הובח**
מפגל את הנסכים משקדשו
בכלי דברי ר"מ י' הנסכים אינן
מפגלים את הזבח כיצד השוחט
את הזבח לאכול ממנו למחר
הוא ונסכיו מפוגלין להקריב
נסכיו למחר הנסכים מפוגלין
הזבח אינו מפוגל: **גמ' ת"ר**
נסכי בהמה חייבין עליהן משום
פיגול מפני שזרם הזבח
מתירן לקרב דברי ר"מ אמרו
לו לר"מ והלא י"אדם מביא
זבחו היום ונסכיו י' יעד י' ימים
אמר להן אף אני לא אמרתי
אלא בביאין עם הזבח י' א"ל
אפשר לשנותו לזבח אחר אמר
רבא קסבר ר"מ הוקבעו בשחיטה
כלחמי תודה ת"ר ז' לוג שזמן
של מצורע חייבין עליו משום
פיגול מפני שזרם אשם י' מתירו
לבהונות דברי רבי מאיר אמרו
לו לרבי מאיר י'והלא אדם מביא
אשמו היום ולוגו מיכן ועד י' ימים
אמר להן אף אני לא אמרתי
אלא בבא עם האשם י' [א"ל]
אפשר לשנותו לאשם י' אחר
אמר רבא קסבר רבי מאיר
הוקבעו בשחיטה כלחמי תודה י':

והלז רב חסדא דלמנר ככולי עלמא
(י) כדמפרש טעמא התם משום דשמן
גופא דמנחה הוא ומאי קשיא ליה
מרב חסדא ממנתי' דהתם תיקשי
ליה הא דרבנן דהכא ושמא כמו כן
היה יכול להקשות אלף מקשה
סתמם מתניתין דאפי' לרבי מאיר
אפשר לשנותו והא דלא פריך
מסתם מתניתין דהתם מדר"מ
גופיה אלרבי מאיר דהכא משום דלא
זנח שס רבי מאיר כהדיא וכן מילתא
דזעירי דהתם נמי אליבא דרבי מאיר
אחיא דקאמר התם (דף עט.) אין
הנסכים מתקדשין אלף בשחיטה
הזבח פירוש לענין שלא לשנותן
כד' (לענין) לזנח אחר ולא כמו
שפירש שס בקוונטרס לענין ליפסל
צלינה דלענין לינה ודאי מיפסלי
משקדשו ככלי דלמנר כסוף רבי
ישמעאל (לקמן עכ:) גבי שתי
הלחם דלוי תנור מקדש מיפסלי
צלינה ועוד כסוף ולזב ועריכה
כד' (מוכה ג.) קאמר זעירי גופיה
דאי מייתי במקדשת איפסלו להו
צלינה ומשנה שלמה שנינו בפ"צ
דמעילה (דף י.) גבי נסכים קדשו
ככלי הוכשרו ליפסל צלינה מיהו
ההיא יש לדחות דדוקא בנסכים
הנזאים ב' כפני עגמן וכמו
שפירשמי ז' דלאירי לענין שלא
לשנותן לזנח אחר והא דפריך
התם ממנתינן דקתני אס יש זנח
אחר יקרבו עמו מאי לאו דליפסול
בשחיטה הכי פריך דמכשר דווקא
משום דליכא זנח

תורה(טו) תיבות א"ל נמחק: יו) לאשם מצורע אחר: יא) הוקבעו בשחיטה כלחמי תודה. יב) תוס' (לקמן דף ע"א:) יא) תנחו הענבים: יג) דנטרפין הן: (א) לא פשיטא לרב ותיבת ליה נמחק: יד) פגול דגמירין משלימים כדאיחא: טו) ונסכים כליהה מנחות ונסכים אפילו: טז) לשנותן לענין זבח אחר ואין לומר לענין ליפסל בירוצא דאין הסוגיא משמע כן: טז) ועריכה א' אמר ר"י ושבת כעליותה של זבח שאינה מקודשת וזעירא גופיה כו': טז) כפני עצמן מיהו ההיא דלרובל ועריבה משמע דאין חילוק:

הקומץ את המנחה פרק שני מנחות

(א) ס"א חטנו (ב) כנלאים ס"ב מ"ה. (ג) ה"יין הנינו דל"ז' שאין עושין אלף לשלש שנים ודע כי כמו שהניח ק"ל אחת במשנה ה"פ"ב דנבלתם. ז"ק. (ד) וזכיתו מד. מוספתא דנחמיה רפ"ה. (ה) ופי' חופ' ר"ה ל': ד"ה ותקלקלו. ו) מוספתא דנחמיה שם ונחמיה מד. ז) דלאן. (ח) דלא עבד איסורא בעל הכרס הסיר' אח"כ ד"ה אלף כו'. (ט) דנטרפין כו'. (י) פיגול (יא) וקמן סו.א. (יב) פיגול הסיר' ואח"כ מ"ה מסקדשו ככלי דשוי כו'. ז"ק. (ג) ונמננר טו.א. (ד) ז"ל מנחא. (ה) וקמן פת. (ו) וקמן ד"ה לחסן. (ז) והתם מסיק. ז"ק. (ח) ועי' מ"ס פסחים יבמות כפ. ד"ה ויסי' אומן. (ט) דכ"ס(ע"ש.) ק' (א) ד"ה דהתם כ"רימ' ורב חסדא סתמא כולו עגמא ודמפרש טעמא כו' הוא ואח"כ מאי לוי ליה דלרבנן דהכא כו'. ז"ק. (ב) ס"א חטנו (ג) כנלאים דלירי כו'. ז"ק.

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה אסרה וכו' דכתיב את תודת כרמן וכו' ענבים הסיר' ואח"כ מ"ה הוא דלא עבד איסורא בעל כרס: (ב) ו"ה אלף וכו' דפשיטא ליה:

גליון הש"ס גמ' דתנן חיתה שדחה. עיין מור"י פ"ה מ"ח דנבלתם: מוסף רש"י

לוג שזמן של מצורע חייבין עליו משום פיגול. אס על עם האשם ויפגל כלשם וועי' שס ראה היה יסול לנכחי ממלן ועד שפיר ימים כדלקמן, אית ליה לרבי מאיר יסד הכילו עם האשם דס האשם הוא התמירו למנח כהונת ופירוי לנפילה. ששירי הלוג נאלצן כדלחמינן כשמתא לאקמן (נחמיה סד.). והלא אדם מביא אשמו ורג'. ואפי' שהלוג תלי כלשם, כדכתיב (ויקרא עז) עד מקום דס האשם, ואס לא נתן מרס האשם מחלה אין מנחת השמן כלום. אפילו לא יסיון דלמס מביא אשמו כשנינו ולוגו עד שפיר ימים מתא שאלן האשם מתמיר, וסיון דלאין לו ממירין אין חייבין עליו ששם פיגול נחמיה סג. בדיה אין חייבין.)

שיטה מקובצת (המשך)
למ"ד אין מפגלין בחצי תמיר פסול מיהא זורא תריח: [א] שחט כו' ואית' ומאי' מירייה מחבא דלמא סבר אין מפגלין בחצי תמיר וי"ל כיון דרי"מ בני ברישא אחיא דין סיפא כותיה א"צ להאי שפירשתי נוחא דמ"מ תפסלו ואין קאמר שניהם כשרים מנח דאי אחיא אפי' כמ"ד אין מפגלין מ"מ תפסל. תריח: י' לשון תוס' אחרות אלמא חבירו כו' מקרינן שניהם כשרים ולא פליג ר"מ כמו בהנך בני דרישא א"צ אפי' אחיא כרבנן מובה שפיר דחבירו כבש משמע ומו"ה כשרים דאי הוי משמע לחם פסול מיהא תריח: ולא כשר משם ע"כ: [א] הובח. ע"י תוס' דבוחים (דף קוט ע"א:) י' ונתנסכים אינן: [א] ונכסיו מבאן עד: [א] תיבות א"ל נמחק: [טו] מתירו לבהונות ה"ה דהוי כפי' למימר למתן שבע. (לקמן דף ע"א:) יא) תנחו הענבים: יג) דנטרפין הן: (א) לא פשיטא לרב ותיבת ליה נמחק: יד) פגול דגמירין משלימים כדאיחא: טו) ונסכים כליהה מנחות ונסכים אפילו: טז) לשנותן לענין זבח אחר ואין לומר לענין ליפסל בירוצא דאין הסוגיא משמע כן: טז) ועריכה א' אמר ר"י ושבת כעליותה של זבח שאינה מקודשת וזעירא גופיה כו': טז) כפני עצמן מיהו ההיא דלרובל ועריבה משמע דאין חילוק:

א) אולי צ"ל עד הא דתנן שם ונכשת נללוחים כו' מקודשת קאלמר ועירא גופיה כו'.